МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор, професор
_____ Олександр Галич
«01» квітня 2025 р.

ПДАУ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

П Р О Г Р А М А С П І В Б Е С І Д И

для вступників до аспірантури для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня доктора філософії
на 2025 рік

ПОЛТАВА – 2025

ЗМІСТ

1. ВСТУП..... 4

2. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ПРЕЗЕНТАЦІЇ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ..... 5

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....

1. Вступ

Відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Полтавському державному аграрному університеті складовою вступних випробувань, як процедури відбору вступників до аспірантури для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня доктора філософії в Полтавському державному аграрному університеті, є співбесіда на основі поданої дослідницької пропозиції, яка передбачає презентацію попередньо підготовленого вступником документу та обговорення його змісту.

Програма містить вимоги щодо підготовки, презентації та оцінювання співбесіди на основі дослідницької пропозиції для вступників до аспірантури.

Дослідницька пропозиція – це авторський текст обсягом до 5 сторінок, який є стислим викладенням науково-дослідних ідей стосовно розуміння та перспектив дослідження обраної наукової проблеми.

Метою презентації дослідницької пропозиції за спеціальністю є встановлення рівня обізнаності вступника та вмінням застосовувати отримані знання у наукових дослідженнях фундаментального та прикладного характеру, визначення його здатності виокремлювати, систематизувати, розв'язувати та прогнозувати актуальні проблеми обраного напряму дослідження, критично оцінювати результати науково-дослідної роботи, визначати перспективи подальших наукових досліджень із дотриманням належної академічної та професійної доброчесності.

Завданнями презентації дослідницької пропозиції є:

– виявлення у вступника здібностей до здійснення науково-дослідницької діяльності за обраним напрямом, системності та послідовності мислення, глибини розуміння обраного наукового напряму;

– оцінювання вмінь презентувати матеріал та брати участь у наукових дискусіях.

Вступник повинен продемонструвати своє уміння мислити раціонально і творчо. Дослідницька пропозиція має доводити наукову обізнаність вступника, розуміння ним змісту дослідження обраної наукової проблеми, володіння методикою проведення науково-дослідницької роботи.

У дослідницькій пропозиції розкривається зміст обраної теми, обґрунтовується актуальність наукової проблеми та методологія її дослідження, викладаються основні завдання та можливі шляхи їх розв'язання, визначаються об'єкт і предмет дослідження, відображається очікувана наукова новизна, пропонується передбачувана структура наукової роботи, наводиться інформація про наукові досягнення вступника, зокрема, опубліковані наукові праці.

Дослідницька пропозиція оцінюється за критеріями наукової новизни, обґрунтованості та актуальності обраної теми дослідження, рівня опрацювання теми.

2. Вимоги, оформлення, орієнтовна структура та презентація дослідницької пропозиції

Текст дослідницької пропозиції має носити характер творчої самостійної роботи. Виклад матеріалу не обмежується лише описовим підходом до розкриття обраної теми, а має відображати авторську аналітичну оцінку стану досліджуваної проблеми й власну точку зору вступника на можливі варіанти її вирішення.

За обсягом дослідницька пропозиція складає 1400 слів українською мовою до 5-ти сторінок друкованого тексту. Дослідницька пропозиція оформлюється як документ з назвою формат А4, редактор MS Word. Усі поля – 20 мм, гарнітура – Times New Roman, кегль (розмір) – 14, міжрядковий інтервал – 1,5 з абзацним відступом 1,0 см. Дослідницька пропозиція повинна мати титульний аркуш подається до приймальної комісії Університету у порядку, визначеному Правилами прийому.

Рекомендована структура дослідницької пропозиції є такою:

1. Тема та інформація про вступника й передбачуваного наукового керівника. У цьому розділі вказуються ПІБ особи, яка вступає до аспірантури, ПІБ, науковий ступінь та вчене звання передбачуваного наукового керівника, назва кафедри, на якій передбачається виконувати дисертаційне дослідження. Також зазначається обрана вступником тематика, що відповідає спеціальності та напряму наукового дослідження передбачуваного наукового керівника.

2. Актуальність обраної проблеми дослідження. У цьому розділі зазначається короткий огляд ступеня вивченості проблеми та сучасної ситуації, що склалася в Україні та світі, стисле обґрунтування актуальності

дослідження. У вступі необхідно переконливо продемонструвати, що дослідження дійсно є актуальним, а його теоретичні положення будуть мати практичне застосування. Також у цьому розділі чітко викладають мету та завдання пропонованого наукового дослідження. Назва, мета, об'єкт, предмет та завдання дослідження мають бути логічно пов'язаними.

3. Методологія досліджень. У цьому розділі зазначається інформація щодо загальнонаукових та спеціальних методів, інструментів, які планується використати в процесі реалізації майбутнього дослідження.

6. Очікувані наукові результати та їх практичне значення. У цій частині необхідно описати очікувані наукові результати пропонованого дослідження, їх можливе практичне застосування, кроки, потрібні для того, щоб результати дослідження були помічені й застосовані тими структурами (установами, господарюючими суб'єктами), де вони можуть бути потенційно корисними.

7. Список використаних джерел. Наводиться перелік джерел інформації та даних, які використано під час підготовки авторської дослідницької пропозиції вступника до аспірантури.

Дослідницька пропозиція може подаватися:

– у вигляді не менш як двох статей опублікованих у наукових фахових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України;

– у вигляді статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором).

Тематична спрямованість наукових статей повинна відповідати спеціальності. На момент закінчення терміну подачі документів статті повинні бути опубліковані у відповідних виданнях (у друкованому вигляді або в електронному вигляді на сайті видання). Копії статей мають містити першу, другу сторінки видання з вихідними даними, зміст та усі сторінки публікації.

Презентація дослідницької пропозиції складається з таких частин:

- доповідь вступника до аспірантури (до 10 хв);
- відповіді на поставлені запитання.

Доповідь складається із трьох смислових частин, які відповідають за змістом вступу, основній частині та передбачуваним висновкам наукової роботи. У вступі доповіді обґрунтовують актуальність досліджуваної теми,

формулюють об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження. Основна частина, насамперед, розкриває суть, методику й особливості організації та проведення наукового дослідження. У висновках передбачають основні результати дослідження, перспективи їх практичного використання.

За результатами співбесіди та презентації дослідницької пропозиції складається протокол співбесіди.

3. Критерії оцінювання

Оцінювання дослідницької пропозиції здійснюється за шкалою 100-200 та 4-бальною шкалою Університету згідно таблиці 1 і таблиці 2.

Таблиця 1

Оцінювання дослідницької пропозиції

Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
Обґрунтування актуальності обраної теми роботи, формулювання мети, завдання, об'єкта та предмета дослідження.	30
Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження та глибина і якість аналізу теоретичного матеріалу (наявність критичних узагальнень різних підходів до постановки і вирішення проблеми відповідно до напряму дослідження). Змістовність наповнення презентації дослідницької пропозиції (виступу)	50
Науковий підхід до виявлення проблем та огрунтованість шляхів удосконалення та практична значущість висновків і пропозицій відповідно до обраного наукового дослідження.	40
Комунікаційні та ораторські здібності	20
Повнота та релевантність відповідей на запитання	60
Всього	200

Наявність відповідних двох фахових статей оцінюються максимальною кількістю балів.

Таблиця 2

Система оцінювання за шкалою 100-200

Оцінка в балах	Оцінка за 4-бальною шкалою	Критерії оцінювання
190-200	відмінно	*Відмінно* Тема відповідає спеціальності, профілю освітньо-наукової програми. Презентація забезпечує повне розкриття теми. Містить значний і різноманітний перелік опрацьованих інформаційних джерел, критичний огляд наукової літератури, які дозволяють чітко визначити авторську позицію щодо актуальності та доцільності дослідження. Вступником визначено об'єкт, предмет, мету, завдання і методи дослідження. Представлена дослідницька пропозиція має наукову новизну та практичну цінність. Доповідь логічна, повна, стисла, бездоганно оформлений текст дослідницької пропозиції. Вступник проявляє комунікаційні та ораторські здібності на достатньо високому рівні. Відповіді на запитання правильні, стислі, аргументові.
182-189	добре	*Дуже добре* Тема відповідає спеціальності, профілю освітньо-наукової програми та напряму досліджень. Презентація забезпечує повне розкриття теми, проте є окремі недоліки непринципового характеру. Містить значний і різноманітний перелік опрацьованих інформаційних джерел, наявні авторські висновки, проте аналіз літературних джерел зроблений поверхнево. Подані у роботі авторські пропозиції не достатньо обґрунтовують актуальність. Представлена дослідницька пропозиція має наукову новизну та практичну цінність, адекватні виявленим проблемам. Доповідь логічна, повна, стисла, проілюстрована добре оформлений текст дослідницької пропозиції. Вступник проявляє комунікаційні та ораторські здібності на достатньо високому рівні. Відповіді на питання в основному правильні.
174-181		*Добре* Тема відповідає спеціальності, профілю освітньо-наукової програми та напряму досліджень. Презентація забезпечує повне розкриття теми, проте є окремі недоліки непринципового характеру, трапляється порушення логіки в побудові дослідження, взаємозв'язку між складовими роботи. Аналіз літературних джерел зроблений не узагальнений. Подані у роботі авторські пропозиції не містять обґрунтування актуальності та доцільності їх реалізації. Вступник проявляє комунікаційні та ораторські здібності на достатньому рівні. Відповіді на питання в основному правильні, іноді з певними неточностями.

164-173	задовільно	*Задовільно* Тема відповідає спеціальності, профілю освітньо-наукової програми та напряму досліджень. Вона, в основному розкрита, але мають місце недоліки змістового характеру, наявні ознаки компіляції, відсутні узагальнення, авторські висновки. Дослідження проведені на обмеженій інформаційній базі, відсутні чітко аргументовані авторські висновки. Є зауваження щодо оформлення тексту дослідницької пропозиції. Доповідь прочитана за текстом, вступник не володіє окремими питаннями теми. Вступник проявляє комунікаційні та ораторські здібності на достатньому рівні. Частина відповідей на питання неправильна або неповна.
160-163		*Достатньо* Тема відповідає спеціальності, профілю освітньо-наукової програми та напряму досліджень. Вона розкрита частково, мають місце недоліки змістового характеру, наявні ознаки компіляції, відсутні узагальнення, авторські висновки. Доповідь прочитана за текстом. Текст дослідницької пропозиції не відображають зміст передбачуваного дослідження. Вступник проявляє комунікаційні та ораторські здібності на достатньому рівні. Вступник не володіє окремими питаннями теми, не всі відповіді на запитання членів предметної комісії правильні або повні.
0-159	незадовільно	*Не достатньо* Тема не відповідає спеціальності, та/або профілю освітньо-наукової програми, та/або напряму досліджень. Мета дослідницької пропозиції сформульована нечітко, змістовне наповнення не відповідає темі дослідницької пропозиції. Важко визначити ступінь самостійності представлених матеріалів. Обґрунтування запропонованих рекомендацій і пропозицій відсутнє. Оформлення має суттєві недоліки. Текст дослідницької пропозиції відсутній. Доповідь не відображає зміст роботи. Вступник проявляє комунікаційні та ораторські здібності на низькому рівні. Більшість відповідей на запитання неточні або неправильні, вступник не володіє предметом дослідження.